

به دنبال کسب مشروعیت: دیپلماسی طالبان بعد از سقوط کابل

به قلم آرون وای‌زین (/fa/experts/arwn-way-zyn/)

۲۵ اوت ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/looking-legitimacy-taliban-diplomacy-fall-kabul

العربية (/ar/policy-analysis/albth-n-alshryt-dblwmasyt-talban-mndh-sqwt-kabul/)

درباره نویسنده

آرون وای‌زین (/fa/experts/arwn-way-zyn/)

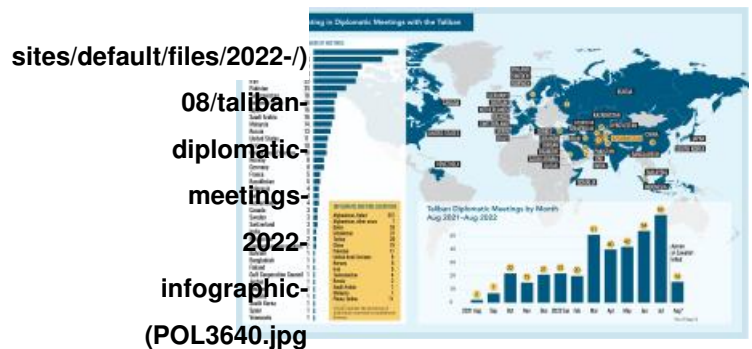
آرون وای‌زین عضو گروه ریچارد بورو در انستیتو واشنگتن که تحقیقاتی را در حوزه جهان عرب اهل سنت در شمال آفریقا و سوریه و همچنین نبردهای خارجی و جهادگری آنلاین صورت داده است

تحلیل کوتاه

به کمک چین ترکیه و دیگر کشورها وجهه بین‌المللی طالبان بهبود زیادی یافته است ولی تا وقتی کابل روابطش را با القاعده انکار می‌کند رهبران غربی باید همکاری‌شان را محدود کنند

در اولین دوره حکومت طالبان در افغانستان از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ فقط پاکستان و عربستان و امارات متحده آن را به عنوان «امارت اسلامی» به رسمیت می‌شناختند اما با آنکه دولت جدید این گروه که یک سال پیش در پی تصرف دوباره کابل تشکیل شد هنوز از سوی هیچ کشوری به رسمیت شناخته نشده طالبان امروز بسیار کمتر از دوره اول حکومت خود منزوی است. مثلا در ماه مارس مولود چاووش‌اوغلو وزیر خارجه ترکیه خواستار (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/turkey-calls-recognition-talibans-islamic-emirate>) به رسمیت‌شناسی بین‌المللی امارت اسلامی شد و همتای روسی او سرگئی لاوروف مدعی شد که باید یک کرسی در سازمان ملل به آن داده شود اما این جریان دیپلماتیک چقدر گسترده است و قتل هدفمند ایمن الظواهری رهبر القاعده در ۳۱ جولای که از قرار معلوم از سوی سراج‌الدین حقانی وزیر داخله طالبان در کابل پناه داده شده بود چه تاثیری می‌تواند بر آن بگذارد

چه کسانی با طالبان دیدار می‌کنند

بر خلاف دو دهه پیش زمانی که قدرت طالبان از شورش و نیروهای مسلح آن نشئت می‌گرفت این گروه حالا از یک ابزار کلیدی دولت

یعنی دیپلماسی استفاده بیشتری می‌کند. این امتداد طبیعی مهارت‌های مذاکره است که طالبان در جریان رسیدن به توافق صلح و عقب‌نشینی در سال ۲۰۲۰ با مقامات آمریکایی در جریان نشست‌های قطر کسب کردند.

امارت اسلامی هم مثل دولت‌های دیگر طی سال گذشته از طریق وبسایت‌های خبری و دولتی رسمی و حساب‌های توئیتری به طور مرتب دیدارهای خود با مقامات خارجی را تبلیغ کرده است. از ۲۱ آگوست این گروه علناً ۳۷۸ ملاقات دیپلماتیک با مقامات دست‌کم ۳۵ کشور را اعلام کرده است که اگر حضور دوجانبه هر کشور در نشست‌های چندجانبه را هم حساب کنیم به ۴۴۰ نشست می‌رسد. این ملاقات‌ها طیف وسیعی از مسائل را پوشش داده است از جمله کمک بشردوستانه کمک دولتی فرصت‌های اقتصادی سرمایه‌گذاری صنعتی و تعاملات دینی. به عبارت دیگر به رغم آن‌که طالبان به طور قانونی به رسمیت شناخته نشده به‌طور عملی (دوفاکتو) رسمیت یافته است در واقع امارات اسلامی طالبان تدریجاً از طریق اقدامات غیرالزام‌آور متعدد رسمیت پیدا کرده است.

از مجموع ۴۴۰ تعامل ۱۵۳ مورد (۳۵ درصد) با کشورهای خاورمیانه بوده که بالاترین نسبت در بین تمام بلوک‌های منطقه‌ای است. از این گذشته تعامل غرب با طالبان به طور کلی در نشست‌های چندجانبه انجام شده است در حالی که کشورهای مناطق دیگر به نشست‌های دوجانبه علاقه‌مند بوده‌اند. این روند نشانه تداوم ناراحتی غرب برای کار با این گروه در بیرون از مجامع بین‌المللی است که عمدتاً بر کمک بشردوستانه تمرکز دارند.

در مقابل چین بیش از هر کشور دیگری با مقامات طالبان دیدار داشته است. بیانگر آنکه بازگشت امارت اسلامی نقشی در رقابت قدرت‌های بزرگ دارد که از تمرکز غرب بر پیامدهای بالقوه مقابله با تروریسم فراتر می‌رود. وانگ یی وزیر خارجه و دیگر مقامات چین سعی کرده‌اند محتاطانه بر سیاست عدم مداخله خود در افغانستان تأکید کنند. در ۲۴ مارس وانگ درخت یادبودی را در ساختمان وزارت خارجه طالبان «به امید یک افغانستان آباد» کاشت. از آن زمان بسیاری از تعاملات یکن به فرصت‌های اقتصادی از طریق «انجمن تجاری افغانستان و چین» مربوط بوده است. سازمانی که ماموریتش کمک به شرکت‌های چینی برای سرمایه‌گذاری در صنایع افغانستان (از جمله حفظ آثار باستانی استخراج معادن زغال و مس زیرساخت‌ها استخراج نفت و گاز کشتارگاه‌ها) و واردکردن افغانستان به طرح کمربند و جاده (راه ابریشم جدید) است. دو مورد از بزرگ‌ترین پروژه‌هایی که تاکنون امضا شده است: توسعه یک پارک صنعتی (<https://twitter.com/AWahidRayan1/status/1519631783863721984>) در ولایت شرقی ننگرهار و توافقنامه مشارکت ۲۰ درصدی (<https://twitter.com/afghanistanmof/status/1553706909512990721>) بین شرکت اکسوس و شرکت دولتی نفت و گاز افغانستان برای استخراج از سایت قشقری در شمال ولایت سرپل.

قابل توجه است که این گرمی رابطه با چرخش‌هایی در برخی تبلیغات کابل درباره آمریکا همراه بوده است. مثلاً مقامات طالبان از قبیل عبدالوحد رابان مسئول خبرگزاری دولتی «باختر» به شکلی فزاینده خبرسازی چینی‌ها علیه آمریکا را تکرار کرده است.

کجا و هر چند وقت دیدار می‌کنند

هر چند بیشتر دیدارهای دیپلماتیک طالبان در کابل انجام شده دومین محلی که بیشتر از همه استفاده شده دوحه قطر بوده است. جایی که کشورهای غربی می‌توانند راحت‌تر و بدون اعطای مشروعیتی که رفتن به افغانستان به این گروه می‌بخشد با طالبان تعامل کنند. اما تعامل مستقیم‌تر از سوی غرب هم رخ داده است. مثلاً در ژانویه نروژ میزبان مقامات وزارت خارجه طالبان در اسلو بود که فرصت‌هایی برای گفتگوی بین‌المللی بزرگ‌تر فراهم کرد. در پی آن نروژ سفارت خود را در کابل بازگشایی کرد. مقاماتی از بانک ملی سوئیس از بانک مرکزی افغانستان دیدار کردند. وزیر معادن و پترولیوم طالبان میزبان نمایندگان از یک شرکت بریتانیایی برای گفتگو درباره فرصت‌های تجاری بود و وزیر انرژی و آب میزبان مسئولانی از یک شرکت سوئدی بود.

همکاری طالبان طی چند ماه گذشته به مراتب گسترش یافته است که احتمالاً به خاطر نشست‌های چندجانبه‌ای مثل «مجمع دیپلماسی آنتالیا» در اوایل ماه مارس نشست کشورهای همسایه افغانستان در تونسی چین در اواخر ماه مارس و «کنفرانس بین‌المللی تاشکند» در اواخر جولای بوده است. این‌گونه نشست‌ها به طالبان امکان داده تا با کشورهایایی که قبلاً با آن‌ها همکاری نداشتند رابطه برقرار کنند و همزمان رابطه با کشورهایایی که قبلاً با آن‌ها دیدار داشتند را عمیق‌تر کنند. ظاهراً روند تعامل‌ها قدری در این ماه گند شده است که شاید به خاطر مرگ الظواهری و عوارض ناشی از آن باشد یا به‌خاطر آنکه طالبان مشغول برنامه‌ریزی برای برگزاری جشن سالگرد تصرف کابل بوده است.

فعالیت اخیر سفارتخانه‌ها هم چشمگیر است. از زمان بازگشت طالبان شانزده کشور سفارت‌های خود را در کابل بازگشایی کرده‌اند: چین اتحادیه اروپا هند اندونزی ایران ژاپن قزاقستان قرقیزستان نروژ پاکستان قطر عربستان ترکیه ترکمنستان امارات متحده عربی و ازبکستان. کشورهای دیگر مثل آلمان و مالزی تلویحاً از بازگشایی سفارتخانه‌های خود در آینده نزدیک خبر داده‌اند. همین‌طور طالبان سفارتخانه‌های خود را در هشت کشور بازگشایی کرده است: چین پاکستان قطر عربستان ترکیه ترکمنستان امارات و ازبکستان. به رغم تفاوت بین کشورهایایی که مایل به بازگشایی سفارتخانه در افغانستان هستند و کشورهایایی که مایل به اعطای حضور دیپلماتیک به

طالبان در خاک خودشان هستند روند کلی روشن است: حتی اگر به رسمیت شناسی طالبان به سرعتی که مقاماتش دوست دارند اتفاق نیفتد این گروه بسیار کمتر از اواخر دهه ۱۹۹۰ منزوی است

پیامدها

در آینده احتمالاً طالبان به گسترش تماس دیپلماتیک و مشروعیت بین‌المللی خود ادامه خواهد داد و چین در خط مقدم این مشروعیت‌سازی خواهد بود. ولی اعتبار گروه در غرب تا زمانی که طالبان بر اقدامات تهدیدآمیز اصرار ورزد محدود باقی می‌ماند یعنی پناه دادن به رهبران القاعده و بعد تلاش برای فریب مقامات خارجی نسبت به این واقعیت که این گروه همچنان بر خلاف وعده توقف این کار به آن ادامه می‌دهد. واشنگتن احتمالاً باید در رویکرد خود هم برای مقابله با القاعده و هم همکاری با طالبان با توجه به ارتباطات گزارش شده این گروه با الظواهری تجدید نظر کند. همچنین مقامات آمریکایی به منظور تضعیف بخشی از مشروعیتی که طالبان طی سال گذشته کسب کرده باید فشار بر کشورهای دیگر برای تأخیر لغو یا کاهش همکاری با این گروه را مد نظر قرار دهند. البته کمک بشردوستانه باید ادامه یابد ولی در پس نقاب بهبود روابط عمومی واکنش طالبان به مرگ الظواهری و تلاش‌های چندماهه این گروه برای سرکوب آزادی‌ها در افغانستان به وضوح نشان می‌دهد که برای طالبان ترک عادت موجب مرض است.

آرون ی. زلین هموند ریچارد بورو در انستیتو واشنگتن و بنیان‌گذار وبسایت جهادولوژی (<http://jihadology.net>) است

RECOMMENDED

ARTICLES & TESTIMONY

Biden's Indifference Has Given Iran the Upper Hand in Iraq

اوت ۲۰۲۲

David Schenker

(/policy-analysis/bidens-indifference-has-given-iran-upper-hand-iraq)

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

مقابله با توطئه‌های سپاه پاسداران

اوت ۲۰۲۲

ماتیو لویت

(/policy-analysis/mqablh-ba-twtyhhay-spah-pasdaran/)

BRIEF ANALYSIS

Iran Garnering Internal Support for a Potential Nuclear Deal

اوت ۲۰۲۲

Omer Carmi

(/policy-analysis/iran-garnering-internal-support-potential-nuclear-deal)

TOPICS

(fa/policy-analysis/anrzh-y-w-aqtsad/) انرژی و اقتصاد (fa/policy-analysis/dmkrasy-w-aslah/) ديمقراسی و اصلاح

(fa/policy-analysis/trwrysm/) تروریسم (fa/policy-analysis/rqabt-qdrthay-bzrg/) رقابت قدرتهای بزرگ